

Svensk författningssamling

Lag

om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning, dels ändring i samma lag

SFS 2025:123

Publicerad
den 4 mars 2025

Utfärdad den 27 februari 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning²

dels att lagen, som gäller till utgången av mars 2025, ska fortsätta att gälla,
dels att nuvarande 4 b och 5 §§ ska betecknas 5 och 5 a §§,
dels att 1, 2, 4 a, den nya 5, 8, 9, 14, 17, 18, 23, 27–29, 31 och 33 §§ och rubrikerna närmast före 2 och 27 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 23 a och 34 §§, och närmast före 34 § en ny rubrik av följande lydelse.

1 § Hemlig dataavläsning innebär att uppgifter, som är avsedda för automatiserad behandling och åtkomliga i ett avläsningsbart informationssystem, hämtas in i hemlighet med ett tekniskt hjälpmedel.

I lagen avses med

avläsningsbart informationssystem: en elektronisk kommunikationsutrustning eller ett användarkonto till, eller en på motsvarande sätt avgränsad del av, en kommunikationstjänst, lagringstjänst eller liknande tjänst,

kommunikationsavlyssningsuppgifter: uppgifter om innehåll i meddelanden som i ett elektroniskt kommunikationsnät överförs eller har överförts till eller från ett telefonnummer eller en annan adress,

kommunikationsövervakningsuppgifter: uppgifter om meddelanden som i ett elektroniskt kommunikationsnät överförs eller har överförts till eller från ett telefonnummer eller en annan adress,

platsuppgifter: uppgifter om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits,

kameraövervakningsuppgifter: uppgifter som framkommer genom optisk personövervakning,

rumsavlyssningsuppgifter: uppgifter som avser tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträden eller andra sammankomster som allmänheten inte har tillträde till.

Uppgiftstyper som får hämtas in

2 § Ett tillstånd till hemlig dataavläsning får gälla

1. kommunikationsavlyssningsuppgifter,
2. kommunikationsövervakningsuppgifter,
3. platsuppgifter,

¹ Prop. 2024/25:51, bet. 2024/25:JuU21, rskr. 2024/25:149.

² Senaste lydelse av 5 § 2023:540.

4. kameraövervakningsuppgifter,
5. rumsavlyssningsuppgifter, eller
6. andra uppgifter som är åtkomliga i ett avläsningsbart informationssystem.

Vid hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsavlyssnings- eller kommunikationsövervakningsuppgifter får meddelanden som överförs eller har överförts i ett elektroniskt kommunikationsnät även hindras från att nå fram.

4 a §³ Ett tillstånd enligt 4 § får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som används, eller som det finns särskild anledning att anta har använts eller kommer att användas, av den misstänkte.

Ett tillstånd enligt 4 § som gäller kommunikationsavlyssnings-, kommunikationsövervaknings- eller platsuppgifter får även avse ett avläsningsbart informationssystem som det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte har kontaktat eller kommer att kontakta.

Ett tillstånd enligt 4 § som gäller kameraövervakningsuppgifter får endast avse en plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. En sådan plats får dock inte vara någons stadigvarande bostad.

Trots tredje stycket får ett tillstånd enligt 4 § som gäller kameraövervakningsuppgifter avse den skäligen misstänkte i stället för en viss plats, om det finns särskilda skäl för det. Den hemliga dataavläsningen får då endast användas på en plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. En sådan plats får dock inte vara någons stadigvarande bostad.

5 §⁴ Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som inte gäller rumsavlyssningsuppgifter får, om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen, även beviljas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet eller brotten vid en förundersökning om brott som avses i 27 kap. 18 b § andra stycket rättegångsbalken.

Ett tillstånd enligt första stycket får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som

1. det finns särskild anledning att anta att gärningsmannen eller någon annan som har medverkat till brottet eller brotten har använt eller kommer att använda, eller
2. det finns synnerlig anledning att anta att gärningsmannen eller någon annan som har medverkat till brottet eller brotten har kontaktat eller kommer att kontakta.

Ett tillstånd enligt andra stycket 2 får inte gälla kameraövervakningsuppgifter.

Ett tillstånd enligt första stycket som gäller kameraövervakningsuppgifter får verkställas på en plats som är någons stadigvarande bostad, endast om det finns synnerlig anledning att anta att den person som åtgärden riktas mot uppehåller sig i direkt anslutning till det avläsningsbara informationssystem som tillståndet avser.

8 §⁵ Ett tillstånd till hemlig dataavläsning enligt 7 § får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som används, eller som det finns särskild anledning att anta har använts eller kommer att användas, av den person som åtgärden riktas mot.

³ Senaste lydelse 2023:540.

⁴ Senaste lydelse av tidigare 4 b § 2023:540.

⁵ Senaste lydelse 2024:566.

Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som gäller kommunikations-avlyssnings-, kommunikationsövervaknings- eller platsuppgifter får även avse ett avläsningsbart informationssystem som det finns synnerlig anledning att anta att den person som åtgärden riktas mot har kontaktat eller kommer att kontakta.

9 §⁶ Ett tillstånd till hemlig dataavläsning får beviljas för att hämta in uppgifter i ett avläsningsbart informationssystem som används, eller som det finns särskild anledning att anta har använts eller kommer att användas, av en utlänning som omfattas av

1. ett utvisningsbeslut enligt 2 kap. 1 § lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar, eller

2. ett avvisnings- eller utvisningsbeslut enligt 8 kap. eller 8 a kap. utlänningslagen (2005:716) om det finns sådana omständigheter i fråga om utlänningen som avses i 2 kap. 1 § lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar.

Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som gäller kommunikations-avlyssnings-, kommunikationsövervaknings- eller platsuppgifter får också beviljas för att hämta in uppgifter i ett avläsningsbart informationssystem som det finns synnerlig anledning att anta att utlänningen har kontaktat eller kommer att kontakta.

Tillståndet får beviljas endast om Migrationsverket, regeringen eller en domstol har beslutat att 5 kap. 5 och 6 §§ lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar samt denna lag ska tillämpas på utlänningen. Det förfarande och de förutsättningar som gäller för ett beslut om att 5 kap. 5 och 6 §§ lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar ska tillämpas i fråga om utlänningen gäller också för ett beslut i fråga om hemlig dataavläsning.

Ett tillstånd får beviljas endast om det finns synnerliga skäl och det är av betydelse för att

1. klarlägga om utlänningen tillhör eller verkar för en organisation eller grupp som planlägger eller förbereder brott enligt terroristbrottslagen (2022:666) eller om det finns en risk för att utlänningen kan komma att engagera sig i en sådan organisation eller grupp,

2. klarlägga om det finns risk för att utlänningen själv planlägger eller förbereder brott som avses i 1,

3. klarlägga om det finns risk för att utlänningen själv eller tillsammans med andra medverkar i eller på annat sätt främjar ett allvarligt brott som rör Sveriges säkerhet, eller

4. kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälnings-skyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar.

Ett tillstånd får inte gälla rumsavlyssningsuppgifter. Ett tillstånd enligt fjärde stycket 4 får endast gälla kommunikationsövervaknings- och platsuppgifter.

14 §⁷ Frågor om hemlig dataavläsning prövas av rätten på ansökan av åklagaren. En ansökan om hemlig dataavläsning enligt 9 § ska dock göras av Säkerhetspolisen.

I samband med ansökan ska åklagaren eller Säkerhetspolisen föreslå sådana villkor som avses i 18 § första stycket 4, om villkor inte framstår som obehövligt. Sådana villkor ska dock alltid föreslås om en ansökan som gäller

⁶ Senaste lydelse 2024:329.

⁷ Senaste lydelse 2024:566.

kameraövervaknings- eller rumsavlyssningsuppgifter avser en viss person i stället för en viss plats.

17 §⁸ Om det kan befaras att det skulle medföra en fördröjning av väsentlig betydelse för utredningen eller för möjligheterna att förebygga, förhindra eller upptäcka den brottsliga verksamheten att inhämta rättens tillstånd i en fråga om hemlig dataavläsning, får tillstånd ges av åklagaren i avvaktan på rättens beslut. Ett sådant tillstånd får dock aldrig avse hemlig dataavläsning vid särskild utlänningskontroll enligt 9 §.

Om åklagaren har gett ett tillstånd enligt första stycket, ska åklagaren snarast möjligt skriftligt anmäla beslutet till rätten. I anmälan ska skälen för åtgärden anges. Rätten ska skyndsamt pröva ärendet. Om rätten finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

Om åklagarens beslut har verkställts innan rätten gjort en prövning som avses i andra stycket, ska rätten pröva om det funnits skäl för åtgärden. Om rätten finner att det saknats sådana skäl, får de uppgifter som hämtats in inte användas i en brottsutredning till nackdel för den som har omfattats av åtgärden, eller för någon annan som uppgifterna avser.

18 §⁹ I ett tillstånd till hemlig dataavläsning ska följande anges:

1. under vilken tid som verkställighet får ske,
2. vilket avläsningsbart informationssystem tillståndet avser,
3. vilken uppgiftstyp enligt 2 § första stycket som får hämtas in,
4. vilka uppgifter som inte får granskas och övriga villkor för att tillgodose intresset av att enskildas personliga integritet inte kränks i onödan,
5. vem som är skäligen misstänkt för brottet eller brotten, om sådan uppgift finns, eller vem en åtgärd enligt 7 § riktas mot,
6. när tillståndet gäller kameraövervaknings- eller rumsavlyssningsuppgifter, vilken plats som tillståndet avser eller om tillståndet avser en viss person i stället för en viss plats, och
7. om tillståndet är förenat med ett tillträdestillstånd enligt 12 §.

Tiden för verkställighet enligt första stycket 1 får inte bestämmas längre än nödvändigt och får inte överstiga en månad från dagen för beslutet.

Villkor enligt första stycket 4 behöver inte anges om det framstår som obehövt och tillståndet inte gäller kameraövervaknings- eller rumsavlyssningsuppgifter som avser en viss person i stället för en viss plats.

23 § Vid verkställighet av hemlig dataavläsning ska tekniken och tillvägagångssättet anpassas efter tillståndet.

23 a § Om uppgifter av någon annan uppgiftstyp än de som anges i tillståndet har hämtats in ska upptagningar och uppteckningar av dessa uppgifter omedelbart förstöras och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden underlättas. Upptagningar och uppteckningar av uppgifter som inte får hämtas in eller granskas enligt villkor i tillståndet ska förstöras i de delar de innehåller sådana uppgifter så snart det står klart att uppgifterna har hämtats in.

Uppgifter som anges i första stycket får inte användas i en brottsutredning till nackdel för den som har omfattats av åtgärden eller för någon annan som uppgifterna avser.

⁸ Senaste lydelse 2023:540.

⁹ Senaste lydelse 2024:566.

Förbud att hämta in vissa uppgifter

27 §¹⁰ Hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 6 får inte avse uppgifter som enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken hindrar beslag.

Hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsavlyssnings- eller rumsavlyssningsuppgifter får inte avse uppgifter i telefonsamtal, samtal eller andra meddelanden eller tal där någon som yttrar sig, på grund av bestämmelserna i 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken, inte skulle ha kunnat höras som vittne om det som har sagts eller på annat sätt kommit fram.

Om det under eller efter verkställigheten kommer fram uppgifter som omfattas av första eller andra stycket ska granskningen av dessa uppgifter omedelbart avbrytas. Upptagningar och uppteckningar ska omedelbart förstöras i de delar som de omfattas av förbudet.

28 §¹¹ När hemlig dataavläsning används eller har använts under en förundersökning ska 27 kap. 23 a och 24 §§ rättegångsbalken tillämpas för åtgärden.

För underrättelse till en enskild vid hemlig dataavläsning under förundersökning gäller 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken. Det som anges där om

- hemlig kameraövervakning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller kameraövervakningsuppgifter
- hemlig rumsavlyssning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter
- hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska tillämpas för hemlig dataavläsning i övrigt
- telefonnummer, annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning ska avse avläsningsbart informationssystem.

29 §¹² När hemlig dataavläsning används eller har använts i fall som anges i 7 § ska 12–14 §§ lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott tillämpas.

För underrättelse till en enskild vid hemlig dataavläsning i fall som anges i 7 § gäller 16–18 §§ lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Det som anges där om

- hemlig kameraövervakning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller kameraövervakningsuppgifter
- hemlig rumsavlyssning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter
- hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska tillämpas för hemlig dataavläsning i övrigt
- telefonnummer, annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning ska avse avläsningsbart informationssystem.

31 §¹³ När hemlig dataavläsning används eller har använts i fall som anges i 10 § ska 6 och 7 §§ lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet tillämpas. Det som anges där om inhämtning av uppgifter ska tillämpas för hemlig dataavläsning.

¹⁰ Senaste lydelse 2023:540.

¹¹ Senaste lydelse 2023:540.

¹² Senaste lydelse 2024:566.

¹³ Senaste lydelse 2024:566. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

33 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om

1. underrättelser enligt 23 a §, och
2. medverkan och ersättning enligt 24 §.

Dokumentation

34 § Beslut och åtgärder som rör hemlig dataavläsning ska dokumenteras.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2025.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.
3. För uppgifter från hemlig dataavläsning som har verkställts före ikraftträdandet gäller 28, 29 och 31 §§ i den äldre lydelsen.

På regeringens vägnar

BENJAMIN DOUSA

Emma Pleiner
(Justitiedepartementet)